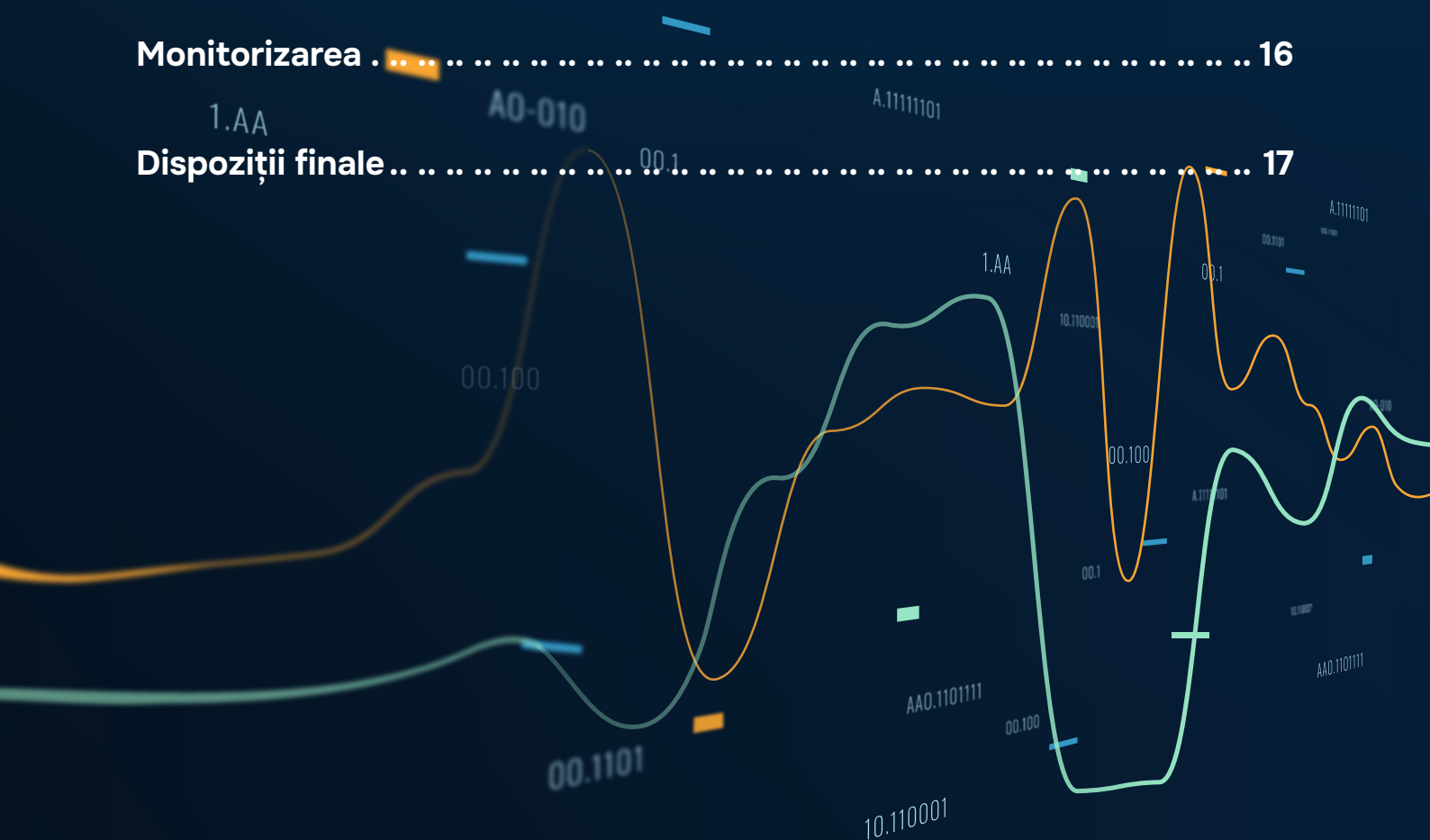

la Programul de Atragere a Remitențelor în Economie „PARE 1+2”

CUPRINS

Glosar de termeni.	3
Repere generale	5
Ce finanțează programul.	7
Activități economice eligibile în cadrul programului	9
Ce nu finanțează programul	10
Obținerea de suport financiar nerambursabil	11
Implementarea proiectului investițional	14
Monitorizarea	16
Dispoziții finale	17

GLOSAR DE TERMENI

arhivare

activitate de înregistrare și păstrare a dosarelor în cadrul unei arhive conform prevederilor legislației în vigoare;

beneficiar

solicitant care a trecut procesul de evaluare pre-finanțare și i-a fost aprobat spre acordare suport financiar nerambursabil;

conducerea I.P.ODA

directorul sau directorul adjunct desemnat al I.P.ODA;

conflict de interese

utilizarea de către beneficiari/solicitanți ai Programului a calității de fondator/administrator al întreprinderii în folos propriu sau al persoanelor afiliate (soț/soție, copil, concubin/concubină, părinte, frate/soră, bunic/bunică, nepot/nepoată, unchi/mătușă, cumnat/cumnată, socru/soacră, ginere/noră), în scopul aranjării tranzacțiilor fictive cu beneficiarii Programului pentru justificarea efectuării investiției din contul suportului financiar nerambursabil sau al contribuției proprii;

afiliere economică

grup de întreprinderi afiliate ale căror praguri financiare și de salariați depășesc plafoanele articolului 4 din Legea nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii;

dosar de finanțare

set de acte numerotat care conține toate documentele remise de un solicitant în vederea obținerii suportului financiar nerambursabil;

evaluare de conformitate

procesul de examinare a dosarului de finanțare prin prisma corespunderii cerințelor prevăzute de Program, Manualul operațional și alte aspecte de conformitate;

evaluare pre-finanțare

ansamblul de măsuri realizate în vederea aprecierii corespunderii Solicitanților și a proiectelor investiționale cu obiectivele/prioritățile Progra-

mului, eficacitatea implementării acestora, capacitatea de atingere a indicatorilor de rezultat și a celor de impact prevăzuți de Program, precum și identificarea eventualelor riscuri ce pot apărea în procesul implementării proiectului investițional;

evaluare post-finanțare

ansamblul de măsuri realizate în vederea măsurării atingerii indicatorilor de rezultat ai Programului precum și determinării impactului asupra mediului economic în ansamblu;

indicatori de rezultat

indicatori prin intermediul cărora se măsoară progresul implementării Programului, atât din punct de vedere cantitativ, cât și calitativ;

indicatori de impact

indicatori prin intermediul cărora se măsoară contribuția și influența pe care atât Programul, cât și beneficiarii o au asupra economiei în ansamblu;

întreprinderi afiliate

subiecți de drept aflați în relații de afiliere, în conformitate cu definițiile oferite de art.203 din Codul Civil al Republicii Moldova;

modificare substanțială a contractului de finanțare/proiectului investițional

acțiune ce presupune modificarea scopului sau a mai mult de 50 % din valoarea proiectului investițional care este condiționată de înlocuirea/excluderea articolelor de investiții ori micșorarea contribuției proprii a beneficiarului și/sau a suportului financiar nerambursabil;

monitorizare

ansamblul de măsuri realizate în vederea asigurării conformității implementării proiectului investițional, respectării prevederilor contractuale și reducerii riscurilor de utilizare neconformă a mijloacelor financiare acordate beneficiarilor;

organizații de suport în afaceri

incubatoare de afaceri, centre de inovare, parcuri tehnico-științifice și IT, alți actori cheie de susținere a dezvoltării mediului de afaceri;

proiect investițional

intenție de afacere care presupune alocarea de mijloace financiare pentru procurarea unor bunuri sau prestarea unor servicii conform unui plan bine stabilit;

potențial solicitant

persoană fizică, lucrător migrant sau rudă de gradul I – beneficiar de remitențe, care a depus Formularul de înscriere la cursurile de instruire;

solicitant

IMM care a depus Formularul de aplicare la Program, conform prevederilor Manualului operațional;

subdiviziune responsabilă

subdiviziune din cadrul I.P. ODA căreia i se pune în sarcină realizarea anumitor componente și activități în procesul de implementare a Programului;

suport financiar nerambursabil

finanțare sub formă de grant acordată beneficiarilor în cadrul Programului pentru realizarea proiectului investițional;

lucrător migrant

cetățean al Republicii Moldova, plecat peste hotarele țării cu scopul desfășurării activității de muncă, care poate confirma prin documente justificative că mijloacele financiare deținute provin din remitențe;

rude de gradul I

soț/soție, părinți/copii, părinți înfietori/copii înfiați;

remitențe

resursele financiare ale lucrătorilor migranți, obținute din munca peste hotarele Republicii Moldova și transmise în țară cu scopul inițierii/dezvoltării unei afaceri;

imobilizări corporale

active deținute pentru a fi utilizate pe o perioadă mai mare de un an în activitatea entității, transmise în exploatare, valoarea unitară a cărora depășește plafonul valoric prevăzut de legislația fiscală sau pragul de semnificație stabilit de entitate în politicile contabile;

imobilizări necorporale

imobilizări nemonetare care nu îmbracă o formă materială, identificabile și controlabile de entitate ce sunt transmise în exploatare sub formă de concesiuni, licențe și mărci; drepturi de autor și titluri de protecție; programe informatice și alte immobilizări necorporale (website-uri, modele, proiecte, drepturi de utilizare a immobilizărilor corporale etc.)

REPERE GENERALE

Acest ghid este destinat lucrătorilor migranți/ rude de gr. I – beneficiari de remitențe care intenționează să lanseze sau să dezvolte o afacere pe teritoriul Republicii Moldova.

Obiectivul general al Programului „PARE 1+2” este consolidarea oportunităților economice de valorificare a remitențelor, precum și facilitarea incluziunii migranților în dezvoltarea socioeconomică a Republicii Moldova.

Programul este implementat de Instituția Publică Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului (I.P.ODA)

Obiective specifice:

- 1) sporirea gradului de conștientizare cu privire la posibilitățile de lansare și de dezvoltare a unei afaceri de către migranți și rudele de gradul I ai acestora prin asigurarea suportului informațional, consultativ și educațional;
- 2) stimularea investirii remitențelor în crearea și dezvoltarea afacerii preponderent în localitățile rurale;
- 3) creșterea, până în anul 2024, a competitivității afacerilor dezvoltate de către lucrătorii migranți;
- 4) facilitarea reintegrării și sporirea oportunităților economice pentru persoanele revenite de peste hotare.

Participanți la Program. acesta este destinat lucrătorilor migranți și rudelor de gradul I ai acestora, care intenționează să investească remitențele în inițierea sau în dezvoltarea unei afaceri.

Criterii de eligibilitate ale solicitantului:

1) Pentru participare la componenta I - informare, instruire și consultanță antreprenorială:

- a) este lucrător migrant sau rudă de gradul I – beneficiar de remitențe;
- b) este cetățean al Republicii Moldova;
- c) intenționează să lanseze o afacere proprie în Republica Moldova sau să dezvolte afacerea existentă;
- d) are termenul de aflare peste hotare de minimum 12 luni;
- e) deține, la data depunerii formularului de participare la Program, documente justificative privind proveniența remitențelor, cu o vechime de cel mult 5 ani;

- f) deține documente ce justifică angajarea peste hotare a lucrătorului migrant: contract de muncă/certificat de confirmare a salariului și veniturilor/patentă/ permis de muncă și documente ce justifică proveniența remitențelor: dispoziție de transfer bancar/ordin de eliberare a numerarului/extras din conturi bancare/declarație valabilă.

2) Pentru participare la componenta II – suport financiar nerambursabil în baza „Regulii 1+1”:

- 1) întrunește criteriile de eligibilitate specificate la Componenta I;
- 2) deține certificatul de participare la componenta I a prezentului Program și/sau certificat de formare în domeniul antreprenoriatului, obținut în cadrul programelor de start-up implementate de către ODA, eliberat nu mai târziu de trei ani la momentul aplicării la componenta II a prezentului Program și/sau cunoștințe în domeniul antreprenorial, confirmate prin experiența antreprenorială a solicitantului și/sau certificate de absolvire a cursurilor de instruire/diplome de studii în domeniile relevante. Această condiție este obligatorie pentru solicitanții care depun proiectele investiționale în numele unei întreprinderi nou-înregistrate;
- 3) deține o întreprindere, definită conform art.4 din Legea nr.179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii;
- 4) toți fondatorii întreprinderii sunt lucrători migranți sau rude de gradul I, cetățeni ai Republicii Moldova.
- 5) nu este afiliat într-un grup de întreprinderi al cărui număr de angajați și venituri din vânzări sau active totale deținute cumulativ depășesc condițiile pentru definirea IMM stabilite la art.4 din Legea nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii

3) Pentru participare la componenta III – suport financiar nerambursabil pentru afacerile în dezvoltare în baza „Regulii 1+2”:

- 1) a implementat cu succes proiectul investițional în cadrul componentei II a prezentului Program/ în cadrul Programului "PARE 1+1" și înregistrează valori pozitive a capitalului propriu în ultimul an de gestiune, ca urmare a implementării proiectului investițional din cadrul componentei II;
- 2) intenționează să-și extindă activitatea economică prin majorarea capacității de producere, diversificarea produselor, extinderea pe noi piețe de desfacere;
- 3) a desfășurat activitate economică în ultimele 24 de luni înainte de data aplicării la Program, reflectată în situațiile financiare prezentate Biroului Național de Statistică/ darea de seamă fiscală unificată prezentată la Serviciul Fiscal de Stat, pentru ultimii doi ani de activitate;
- 4) a creat și menține minimum 5 locuri permanente de muncă, ca urmare a implementării proiectului investițional din cadrul componentei II, conform numărului mediu de salariați pentru anul precedent aplicării la Program sau pentru ultimele 6 luni înainte de aplicare la Program. Numărul mediu de salariați se determină conform normelor stabilite de Biroul Național de Statistică;
- 5) a menținut neschimbați fondatorii care dețin în proporție de minimum 75% din proprietatea întreprinderii, cu excepția cazului în care cota-parte a fost înstrăinată rudele de gradul I.
- 6) nu este afiliat unui grup de întreprinderi al cărui număr de angajați și venituri din vânzări sau active totale deținute cumulativ depășesc criteriile IMM-urilor stabilite la art. 4 din Legea nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii.

*Componenta III a prezentului Program este destinată doar beneficiarilor componentei II (inclusiv absolvenții Programului „PARE 1+1”), care au implementat cu succes proiectul investițional și intenționează să-și extindă activitatea economică prin majorarea capacității de producere, diversificarea produselor, precum și prin promovarea pe noi piețe de desfacere.

Suportul financiar nerambursabil (grant) nu include taxa pe valoare adăugată (TVA) și este acordat în următoarele condiții:

1) Pentru componenta II – suport financiar nerambursabil în baza „Regulii 1+1”:

- a) suma grantului este de maximum 50% din valoarea proiectului investițional și nu va depăși 250 mii de lei;
- b) contribuția proprie (din remitențe) va constitui minimum 50% din valoarea proiectului investițional.

2) Pentru componenta III – suport financiar nerambursabil pentru afacerile în dezvoltare în baza „Regulii 1+2”:

Suportul financiar nerambursabil este acordat în baza „Regulii 1+2”, astfel 1 leu investit din contul contribuției proprii a beneficiarului va fi suplinit cu 2 lei din cadrul Programului. Valoarea finanțării nerambursabile nu va depăși 500 000 de lei.

Contribuția proprie - Întreprinderile eligibile pentru Program, care nu dispun de suficiente resurse financiare proprii pentru co-finanțarea proiectului aprobat vor putea acoperi insuficiența de capital din surse creditare. În acest sens, întreprinderile pot beneficia, după caz, de o garanție financiară emisă de Fondul de garantare al creditelor pentru întreprinderile mici și mijlocii, în baza Regulamentului cu privire la organizarea, funcționarea și utilizarea Fondului de garantare a creditelor pentru întreprinderile mici și mijlocii, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 709/2022 și/sau de instrumente de finanțare oferite din mijloacele financiare ale Fondului pentru antreprenoriat și creștere economică a Moldovei (FACEM), în baza Regulamentului cu privire la activitatea Fondului pentru antreprenoriat și creștere economică a Moldovei, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 94/2023.

Activitățile de finanțare în cadrul Programului constituie o schemă de ajutor de minimis și cad sub incidența prevederilor Legii nr. 139/2012 cu privire la ajutorul de stat și ale Regulamentului privind ajutorul de minimis, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 01/2020.

CE FINANȚEAZĂ PROGRAMUL

Resursele financiare acordate sub formă de suport financiar nerambursabil se utilizează:

Componenta II

- 1) **imobilizări corporale** (instalații de lucru; utilaje și echipamente; instrumente de lucru; tehnică de calcul; mobilier; alte bunuri (active) ce nu depășesc ca preț unitar plafonul stabilit de SNC privind Imobilizările corporale, dar care fac parte dintr-un set similar și distinct de obiecte ce vor fi utilizate în activitatea operațională o perioadă mai mare de un an.
- 2) **imobilizări corporale obținute în baza contractului de antrepriză care sunt indispensabile** în desfășurarea afacerii, precum sunt: sere, bazine de acumulare, sonde, fântâni, sisteme de irigare, sisteme de susținere, piscine, racordare la rețele, sisteme de încălzire/ ventilare și alte imobilizări cu destinație specială ce după scopul lor nu pot fi utilizate independent de activitatea întreprinderii și nu pot fi utilizate pentru obținerea de venituri pasive. Sunt eligibile costurile conform devizului de cheltuieli caracteristic acestui tip de contracte;
- 3) **materii prime și materiale de construcții** necesare dotării și amenajării spațiului, în limita a **10%** din valoarea proiectului investițional, dar nu va depăși suma de **50 000,00 lei**.
- 4) **imobilizări necorporale** (a) obținerea certificatelor de calitate; b) obținerea standardelor; c) francize; d) aplicații software; e) licențe și mărci; f) drepturi de autor și titluri de protecție; g) programe informatice; h) website-uri; i) modele industriale și proiecte; j) drepturi de utilizare a imobilizărilor corporale), în limita a **50%** din **valoarea proiectului investițional**.

Mențiune: Procedura de obținere a imobilizărilor necorporale nu va depăși termenele de implementare a proiectului investițional, prevăzute în contractul de finanțare.

- 5) **servicii de dezvoltare a afacerii** (a) consultanță și formare profesională – în domeniul de activitate cu care s-a depus la Program; b) marketing și publicitate; c) realizarea activităților de testare a ideii de afaceri; d) mici studii de piață; e) cercetări ale comportamentului consumatorilor; f) instruire în domeniul specifice și alte servicii necesare testării ideii.) în limita a **10%** din valoarea proiectului investițional, dar nu va depăși suma de **50 000,00 lei**.
- 6) **servicii de instalare și montare**, în limita a **10%** din valoarea proiectului investițional, dar nu va depăși suma de **50 000,00 lei**.

Componenta III

- 1) **imobilizări corporale** (instalații de lucru; utilaje și echipamente; instrumente de lucru; tehnică de calcul; mobilier; alte bunuri (active) ce nu depășesc ca preț unitar plafonul stabilit de SNC privind Imobilizările corporale, dar care fac parte dintr-un set similar și distinct de obiecte ce vor fi utilizate în activitatea operațională o perioadă mai mare de un an.
- 2) **imobilizări corporale obținute în baza contractului de antrepriză care sunt indispensabile** în desfășurarea afacerii, precum sunt: sere, bazine de acumulare, sonde, fântâni, sisteme de irigare, sisteme de susținere, piscine, racordare la rețele, sisteme de încălzire/ ventilare, alte imobilizări cu destinație specială ce după scopul lor nu pot fi utilizate independent de activitatea întreprinderii și nu pot fi utilizate pentru obținerea de venituri pasive. Sunt eligibile costurile conform devizului de cheltuieli caracteristic acestui tip de contracte;
- 3) **materii prime și materiale de construcții** necesare dotării și amenajării spațiului, în limita a **10%** din **valoarea proiectului investițional**, dar nu va depăși suma de **70 000,00 lei**.

- 4) **imobilizări necorporale** (a) obținerea certificatelor de calitate; b) obținerea standardelor; c) francize; d) aplicații software; e) licențe și mărci; f) drepturi de autor și titluri de protecție; g) programe informatice; h) website-uri; i) modele industriale și proiecte; j) drepturi de utilizare a imobilizărilor corporale.), în limita a **50% din valoarea proiectului investițional**.

Mențiune: Procedura de obținere a imobilizărilor necorporale nu va depăși termenele de implementare a proiectului investițional, prevăzute în contractul de finanțare.

- 5) **servicii de dezvoltare a afacerii** (a) consultanță și formare profesională – în domeniul de activitate cu care s-a depus la Program; b) marketing și publicitate; d) studii de piață; e) cercetări ale comportamentului consumatorilor; f) instruire în domenii specifice) în limita a **10% din valoarea proiectului investițional**, dar nu va depăși suma de **75 000,00 lei**.
- 6) **servicii de instalare, montare**, în limita a **10% din valoarea proiectului investițional**, dar nu va depăși suma de **75 000,00 lei**.
- 7) servicii de consultanță în planificarea afacerii și accesul la finanțare aferente proiectului investițional în cadrul prezentului program, în limitele prevăzute în Manualul operational.

ACTIVITĂȚILE ECONOMICE ELIGIBILE ÎN CADRUL PROGRAMULUI

N r . Secțiunea activității economice d/o		Clasa activităților economice eligibile (conform Clasificatorului Activităților din Economia Moldovei (CAEM 2), aprobat prin Ordinul Biroului Național de Statistică nr. 28 din 07 mai 2019)
1	A. Agricultură, silvicultură și pescuit	0111 - 0322
2	B. Industria extractivă	0811 - 0899
3	C. Industria prelucrătoare	1011 - 3320, cu excepția: 1101; 1104; 1200; 2051; 2540; 3040; 3211
4	D. Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat	3511 - 3530
5	E. Distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare	3600 - 3900
6	F. Construcții	4120 - 4399
7	G. Comerț cu ridicata și cu amănuntul; întreținerea și repararea autovehiculelor și a motocicletelor	4520
<i>Sunt eligibile la Program, activitățile economice, precum sunt cele de: fragmentare și redistribuire în loturi mici, inclusiv sortarea, calibrarea, ambalarea, reambalarea sau îmbutelierea produselor autohtone, sortarea deșeurilor, tăierea la comanda clientului a metalelor, lemnului, plăcilor lemnoase, plăcilor conglomerate, ș.a. și alte activități similare cu cele enumerate, care nu conduc la o versiune modificată a aceluiasi produs și sunt clasificate în această secțiune</i>		
8	H. Transport și depozitare	4910 - 5320
9	I. Activități de cazare și alimentație publică	5510 - 5630
10	J. Informații și comunicații	5811 - 6399
11	M. Activități profesionale, științifice și tehnice	6920 - 7500
12	N. Activități de servicii administrative și activități de servicii suport	8110 - 8130
13	P. Învățământ	8510 - 8560
14	Q. Sănătate și asistență socială	8610 - 8899
15	R. Artă, activități de recreere și de agrement	9001 - 9329; excepție: 9200
16	S. Alte activități de servicii	9521 - 9609

CE NU FINANȚEAZĂ PROGRAMUL

Componenta II

- 1) costuri de bunuri și servicii ori cota-parte a acestora acoperite de alte programe/proiecte de asistență și/sau subvenții de stat, inclusiv contribuția proprie;
- 2) pierderi la schimb valutar;
- 3) costuri efectuate cu un termen mai mare de 12 luni de la data depunerii formularului la componenta II a Programului;
- 4) achiziționarea echipamentului de mână a doua, cu excepția bunurilor care nu depășesc 10 ani din anul fabricării și au un grad de uzură ce nu depășește 30% și sunt însoțite de declarația vamală (bunul a fost importat) și de raportul de evaluare ce prevede atât gradul de uzură cât și valoarea de piață a bunului. Raportul de evaluare urmează a fi întocmit de un evaluator calificat și înregistrat în Lista evaluatorilor titulari ai certificatelor de calificare din țara de origine;
- 5) finanțarea costurilor de leasing, credit, inclusiv dobânzile și comisioanele aferente;
- 6) cheltuieli TVA;
- 7) impozite și taxe;
- 8) servicii de transport;
- 9) ambalare și punere în funcțiune;
- 10) cheltuieli de remunerare a personalului;
- 11) plăți efectuate în numerar;
- 12) costuri de arendă sau locațiune a spațiilor/oficiilor/terenurilor necesare activității;
- 13) consumabile și cheltuieli administrative;
- 14) bunuri imobile, cu excepția celor specificate la Costurile eligibile, pct 2) „imobilizări corporale obținute în baza contractului de antrepriză”.

Componenta III

- 1) costurile pentru achiziția tehnicii agricole eligibile pentru subvenționare din contul Fondului Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural, enumerate în actele normative aprobate în temeiul Legii nr. 71/2023 cu privire la subvenționarea în agricultură și mediul rural, cu excepția achiziționării tehnicii agricole de către IMM ce desfășoară activități economice care nu sunt eligibile pentru finanțarea din mijloacele Fondului Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural;
- 2) tehnică și mobilier de birou;
- 3) costurile pentru achiziția autoturismelor destinate transportului de până la 7 persoane, inclusiv;
- 4) costurile de bunuri și servicii ori cota-parte a acestora acoperite de alte programe/proiecte de asistență și/sau subvenții de stat, inclusiv contribuția proprie;
- 5) pierderi la schimb valutar;
- 6) datorii ale perioadelor precedente de activitate ale beneficiarului;
- 7) achiziția bunurilor/lucrărilor/serviciilor înainte de depunerea formularului la componenta III a Programului. Nu sunt eligibile avansurile acordate în mărime ce depășește 50% din valoarea achiziției și efectuate cu mai mult de 6 (șase) luni înainte de depunerea formularului;
- 8) achiziționarea echipamentului de mână a doua, cu excepția bunurilor care nu depășesc 10 ani din anul fabricării și au un grad de uzură ce nu depășește 30% și sunt însoțite de declarația vamală (bunul a fost importat) și de raportul de evaluare ce prevede atât gradul de uzură cât și valoarea de piață a bunului. Raportul de evaluare urmează a fi întocmit de un evaluator calificat și înregistrat în Lista evaluatorilor titulari ai certificatelor de calificare din țara de origine;
- 9) finanțarea costurilor de leasing, credit, inclusiv dobânzile și comisioanele aferente;
- 10) cheltuieli TVA;
- 11) impozite și taxe;
- 12) servicii de transport;
- 13) ambalare și punerea în funcțiune;
- 14) cheltuieli de remunerare a personalului;
- 15) plăți efectuate în numerar;
- 16) costuri de arendă sau locațiune a spațiilor/oficiilor/terenurilor necesare activității;
- 17) consumabile și cheltuieli administrative;
- 18) bunuri imobile, cu excepția celor specificate la Costurile eligibile, pct. 2 „imobilizări corporale obținute în baza contractului de antrepriză”.

OBTINEREA DE SUPT FINANCIAR NERAMBURSABIL

Aplicarea la Program

1) Aplicarea la etapa de instruire se realizează prin depunerea online de către solicitant a Formularului de înscriere la cursurile de instruire, conform modelului stabilit de către I.P.ODA, cu anexarea copiei buletinului de identitate de către potențialul solicitant.

Depunerea Formularului de înscriere la cursurile de instruire este confirmată prin generarea automată a mesajului de înregistrare la activitățile de instruire antreprenorială. Mesajul de înregistrare va fi expediat la adresa de e-mail a solicitantului.

Aplicanții eligibili vor fi invitați la cursurilor de instruire conform unui grafic prestabilit...

2) Aplicarea la Program se realizează prin depunerea online a Formularului de aplicare la Componenta II /Componenta III conform modelului stabilit de către I.P.ODA, semnat cu semnătură electronică calificată de către solicitant, precum și a setului de acte corespunzător.

Setul de acte va cuprinde:

Nr.	Denumirea documentului	Componenta II	Componenta III
		Obligativitatea	
1.	Documentele care justifică gradul de rudenie cu lucrătorul migrant (după caz) a) certificatul de căsătorie b) certificatul de naștere c) certificatul de înfiere	✓	
2.	Documente ce justifică angajarea peste hotare(pe un termen de minim 12 luni) a lucrătorului migrant: contract de muncă/certificat de confirmare a salariului și veniturilor/patentă/ permis de muncă (cu o vechime de cel mult 5 ani)	✓	
3.	Documente ce justifică proveniența remitențelor: dispoziție de transfer bancar/ordin de eliberare a numerarului/extras din conturi bancare/declarație vamală (cu o vechime de cel mult 5 ani)	✓	
4.	Alte acte care demonstrează proveniența remitențelor (după caz)		
5.	Documente ce justifică crearea și menținerea a minimum 5 locuri permanente de muncă (5 angajați cu normă de timp completă), ca urmare a implementării proiectului investițional din cadrul componentei II din Program.		✓
6.	Situațiile financiare anuale pentru ultima perioadă fiscală prezentate la BNS/ Darea de seamă fiscală unificată prezentată la SFS (pentru întreprinderile ce au mai mult de 12 luni de la înființare)	✓	
7.	Situațiile financiare anuale pentru ultimii doi ani de activitate prezentate la BNS și/sau Darea de seamă fiscală unificată pentru ultimii doi de activitate prezentată la SFS (pentru gospodăriile țărănești)		✓
8.	Oferte de preț care să conțină specificații tehnice a bunurilor/serviciilor solicitate	✓	✓
9.	Acte ce confirmă dreptul de proprietate sau folosință: Contract de locațiune / Contract de comodat/ Contract de arendă și altele (după caz)		
10.	Certificatul de participare la componenta I a prezentului Program și/sau certificat de formare în domeniul antreprenoriatului, obținut în cadrul programelor de start-up implementate de către ODA, eliberat nu mai târziu de trei ani la momentul aplicării la componenta II a prezentului Program și/sau cunoștințe în domeniul antreprenorial, confirmate prin experiența antreprenorială a solicitantului și/sau certificate de absolvire a cursurilor de instruire/diplome de studii în domeniile relevante.	✓	
11.	Date financiare la Formularul de aplicare	✓	✓
12.	Licențe și autorizații existente la întreprindere (după caz)		
13.	Alte documente relevante (după caz)		

I.P.ODA asigură posibilitatea de descărcare online a modelelor de acte, declarații, cereri, note.

Actele vor fi semnate electronic, cu semnătura electronică calificată.

Depunerea Formularului de aplicare este confirmată prin generarea automată a mesajului de înregistrare la Program. Mesajul de înregistrare va fi expediat la adresa de e-mail a solicitantului.

Examinarea conformității dosarului

Dosarul care întrunește toate cerințele de conformitate și eligibilitate se consideră dosar complet. Odată cu înregistrarea dosarului complet, nu se admit corectări și completări.

Solicitantul este informat prin e-mail privind conformitatea dosarului.

În cazul constatării dosarului incomplet, solicitantul este informat prin e-mail și telefonic despre necesitatea completării acestuia. Din momentul comunicării, solicitantul urmează să prezinte actele necesare în maxim 10 zile lucrătoare.

Dosarele care nu întrunesc toate cerințele de conformitate și eligibilitate sunt considerate dosare neeligibile și sunt transmise spre arhivare conform procedurii. Solicitantul este informat prin e-mail despre motivul respingerii participării la Program.

Evaluarea pre-finanțare a dosarelor

La etapa de evaluare pre-finanțare se admit doar dosarele complete, și cuprinde:

1. Analiza de conformitate
2. Analiza economico-financiară
3. Analiza proiectului investițional
4. Analiza riscurilor

În procesul de evaluare pre-finanțare, la necesitate, poate fi solicitată opinia unor experți externi care vor elabora și prezenta o expertiză tehnică a proiectului în vederea corespunderii acestuia priorităților Programului. Actele care confirmă expertiza efectuată constituie Raportul de evaluare pre-finanțare a expertului semnat corespunzător.

După caz, în procesul de evaluare pre-finanțare a dosarelor, pot fi organizate interviuri sau vizite la locul desfășurării afacerii după cum urmează:

- Interviul, în orice formă (telefonic, on line sau fizic), are drept scop aprecierea capacității solicitantului de a realiza cu succes proiectul investițional. Concluziile interviului se includ în Raportul de evaluare.
- Vizita la locul de desfășurare a afacerii are drept scop confirmarea intenției de realizare a investiției, realitatea, legalitatea și existența operațiunilor economico-financiare. Concluziile vizitei respective se includ în Raportul de evaluare.

La etapa de evaluare pre-finanțare a dosarelor, pot fi acceptate doar ajustări la proiectul investițional. La operarea modificărilor în lista articolelor de investiții acestea se confirmă adițional în formă scrisă de către solicitant. În cazul survenirii unei cereri de modificare care schimbă scopul proiectului investițional, dosarul se respinge cu posibilitatea reluării procedurii de aplicare.

În cazul efectuării vizitei în teren, desfășurării interviului, solicitării expertizei tehnice sau prezentarea unor acte suplimentare de către aplicant, termenul de evaluare se prelungește cu încă 15 zile lucrătoare.

Aprobarea suportului financiar nerambursabil

Aprobarea deciziei finale de finanțare / respingere a proiectului investițional se realizează de către Comitetul de finanțare și risc și se fixează în procesul verbal al ședinței.

Comitetul de finanțare și risc al I.P.ODA va examina raportul de evaluare a dosarelor solicitanților de suport și va decide cu privire la acceptarea sau respingerea acestora. Comitetul menționat este constituit, pentru o perioadă de patru ani, din cinci membri, persoane fizice, selectați și aprobați de către Consiliul I.P.ODA.

Solicitantul va fi informat prin telefon și e-mail, privind decizia adoptată, precum și despre perioada când va fi semnat contractul de finanțare.

În cazul în care vor fi înregistrate mai multe solicitări de acordare a suportului financiar ce vor depăși bugetul alocat, prioritate se va acorda afacerilor care:

- a) introduc elemente inovative;
- b) diversifică produsele/serviciile;
- c) înregistrează punctaj cât mai bun în cadrul procesului de evaluare pre-finanțare;
- d) au o contribuție semnificativă la dezvoltarea economică.

Respingerea suportului financiar nerambursabil

Motivele de respingere a dosarelor:

- a) necorespunderea criteriilor și cerințelor de eligibilitate la Program;
- b) solicitantul înregistrează restanțe față de bugetul public național în valoare mai mare de 5000,00 lei;
- c) neacumularea punctajului minim necesar, conform grilei de evaluare pre-finanțare;
- d) solicitantul a furnizat acte și declarații evident false care nu corespund realității;
- e) proiectul investițional nu este viabil;
- f) articolele de investiții (atât din contul contribuției proprii, cât și din contul suportului financiar nerambursabil) au fost finanțate sau co-finanțate de alte programe/proiecte de asistență sau nu sunt relevante activității solicitantului;
- g) identificarea eventualelor concentrări economice și afilierea solicitantului, persoanelor de conducere și fondatorilor, la alte afaceri;
- h) identificarea deținerii / participării solicitantului, fondatorului, persoanelor de conducere sau persoanelor afiliate acestora (soț, soție, etc.) în alte afaceri identice, similare sau conexe cu cea care se aplică la Program (pentru Componenta II la Program);
- i) solicitantul este beneficiar în alte programe de suport implementate de I.P.ODA și nu a implementat conform alte proiecte investiționale;
- j) dosarul a fost clasat în categoria de risc sporit;
- k) impact redus al suportului financiar solicitat asupra potențialului de creștere a întreprinderii și/sau competitivității acesteia;
- l) implementarea proiectului investițional nu va asigura realizarea/atingerea indicatorilor de rezultat al Programului;
- m) există riscul desfășurării activității economice informale;
- n) alte motive întemeiate.

În termen de 5 zile de la semnarea procesului-verbal al ședinței Comitetului de finanțare și risc, subdiviziunea responsabilă de evaluarea pre-finanțare informează solicitanții privind decizia adoptată și, după caz, observații ale Comitetului de finanțare și risc. În cazul dosarelor respinse comunicarea va include argumentarea motivului respingerii.

IMPLEMENTAREA PROIECTULUI INVESTIȚIONAL

Perfectarea și încheierea Contractului de finanțare

Contractul de finanțare se semnează de către părți:

- fie cu semnătură olografă – în două exemplare, dintre care un exemplar se înmânează Beneficiarului, iar celălalt se păstrează la I.P.ODA;
- fie cu semnătură electronică calificată – în cazul în care părțile contractului de finanțare au convenit încheierea acestuia prin schimb de documente electronice.

În cazul în care în actele depuse la aplicarea la Program survin careva modificări, Beneficiarul este responsabil de prezentarea actelor respective până la data semnării contractelor de finanțare.

Executarea Contractului de finanțare și realizarea proiectului investițional

Componenta II. Beneficiarul va efectua investiția din contribuția proprie (minim 50% din valoarea proiectului investițional pentru componenta II) și va prezenta în termenul indicat în contract documente confirmative privind efectuarea investiției.

Componenta III. Beneficiarul va efectua investiția din contribuție proprie (minim 34% din valoarea proiectului investițional) și va prezenta în termenul indicat în contract documente confirmative privind efectuarea investiției.

În dependență de specificul tranzacțiilor efectuate pentru implementarea proiectului investițional, setul de documente ce confirmă efectuarea investițiilor din contribuția proprie, precum și utilizarea suportului financiar nerambursabil sunt:

- a) dovada depunerii mijloacelor financiare din remitențe la contul întreprinderii;
- b) contracte de vânzare-cumpărare și/sau de prestări servicii și/sau de antrepriză sau alte tipuri de contracte, după caz;
- c) facturi fiscale/ declarații vamale/ facturi invoice;
- d) ordine de plată/ extras bancar;
- e) acte de predare-primire a serviciilor/lucrărilor;
- f) rapoarte de evaluare a articolelor de investiții, după caz;
- g) livrabilele obținute urmare accesării serviciilor de dezvoltare a afacerii, după caz;
- h) alte acte necesare, după caz.

Transferarea suportului financiar nerambursabil către beneficiar se va realiza în tranșe după cum urmează:

1. Pentru componenta II – suport financiar nerambursabil în baza „Regulii 1+1”, în cel mult două tranșe:

- a) Prima tranșă, în cuantum de 30% din valoarea aprobată a grantului, va fi transferată către beneficiar, în avans, după semnarea contractului de finanțare;
- b) A doua tranșă, în cuantum de 70% din valoarea aprobată a grantului va fi transferată după prezentarea setului complet de documente confirmative privind realizarea contribuției proprii (minim 50% din valoarea proiectului investițional) precum și a actelor ce confirmă realizarea investiției din prima tranșă conform contractului de finanțare și după caz, efectuarea vizitei în teren/monitorizare din oficiu.

2. Pentru componenta III - suport financiar nerambursabil pentru afacerile în dezvoltare cel mult în două tranșe:

- a) Prima tranșă, în cuantum de 50% din valoarea aprobată a grantului, va fi transferată după semnarea contractului de finanțare.
- b) A doua tranșă, în cuantum de 50 din valoarea aprobată a grantului, va fi transferată după prezentarea de către beneficiar a documentelor confirmative privind realizarea investiției din contribuție proprie (minim 34% din valoarea totală a proiectului investițional) precum și realizarea investiției din prima tranșă conform contractului de finanțare și după caz, efectuarea vizitei în teren/monitorizarea din oficiu.

Termenul maxim de implementare a proiectului investițional constituie 6 luni.

Modificarea Contractului de finanțare

Contractul de finanțare este obligatoriu pentru părțile semnatare și poate fi modificat (atât în partea ce ține de termen, cât și referitor la alte elemente ale contractului de finanțare) doar prin acordul scris al părților, în baza unei cereri scrise, expediate prealabil către cealaltă parte contractantă.

Cererea de modificare se depune/ expediază de către Beneficiar și trebuie să includă o descriere detaliată și o justificare a modificării solicitate, cu anexarea actelor confirmative, după caz.

MONITORIZAREA

Monitorizare, arhivare și evaluare post-finanțare

Acțiunile de monitorizare încep imediat după realizarea proiectului investițional de către beneficiar, respectiv încetarea procesului de finanțare și prezentarea setului de acte confirmative privind investiția.

Perioada de monitorizare a beneficiarilor de suport financiar durează 24 luni de la data prezentării setului complet de acte privind utilizarea resurselor financiare.

Monitorizarea se realizează în două etape: (i) monitorizare post-finanțare și (ii) monitorizare finală:

1. Monitorizarea post-finanțare - prevede vizita la locul desfășurării afacerii în primele 9 luni ale perioadei de monitorizare și are drept scop confirmarea gradului de realizare a investiției, precum și realitatea, legalitatea și existența operațiunilor economico-financiare.
2. Monitorizarea finală - prevede vizita la locul desfășurării afacerii în ultimele 6 luni ale perioadei de monitorizare și presupune evaluarea realizării obligațiilor asumate în cadrul contractului de finanțare, inclusiv atingerea indicatorilor de rezultat. Pentru o evaluare cât mai eficientă, monitorizarea finală va include analiza de rapoarte financiare, dări de seamă fiscale, extrase din registru de evidență a persoanelor juridice, precum și alte acte relevante.

Monitorizarea se încheie cu întocmirea și semnarea Actului de monitorizare finală care confirmă executarea prevederilor contractului de finanțare, cu anexarea copiilor următoarelor documente:

- * extrasul din Registrul de stat al persoanelor juridice/întreprinzătorilor individuali/ registrul gospodăriilor țărănești;
- * situațiile financiare, dările de seamă unificate fiscale pentru ultimele două perioade de activitate;
- * declarația pe proprie răspundere a beneficiarului privind numărul de salariați;
- * descifrarea conturilor analitice și sintetice care reflectă luarea la evidență contabilă a articolelor de investiții achiziționate din cadrul Programului;
- * alte documente confirmative privind respectarea prevederilor contractuale.

DISPOZIȚII FINALE

În cazul în care bunurile/serviciile, finanțate în cadrul Programului nu sunt folosite conform scopului destinat, precum și în cazul în care acestea sunt vândute, închiriate sau înstrăinate sub orice formă, pe perioada de valabilitate a Contractului semnat de către părți, acesta este rezolvit unilateral de către I.P.ODA, în calitate de autoritate implementatoare a Programului cu recuperarea suportului financiar nerambursabil acordat.

La orice etapă de implementare a Programului, în cazul apariției unor situații de neconformitate, încălcare a prevederilor Programului, contractului de finanțare, a manualului operațional, alte prevederi ale actelor normative în vigoare, precum și au expirat termenele de remediere acordate de subdiviziunile I.P.ODA, subdiviziunile sunt obligate să transmită dosarele către subdiviziunea juridică pentru a întreprinde acțiunile necesare, potrivit normelor legale în vigoare.

Date de contact

str. Albișoara, nr. 38, et. 7, mun. Chișinău

Tel: /+ 373 22/ 22 57 99

<https://www.facebook.com/oda.md>

E-mail: office@oda.md

Pagină web: www.oda.md

